

Mnohojazyčnost v institucích EU- Zpráva o veřejné konzultaci

Korespondence - 15/02/2019

Případ SI/98/2018/DDJ - **Otevřeno dne** 23/07/2018 - **Rozhodnutí ze dne** 26/03/2020 -

Dotčený orgán Evropská komise |

Pozn.: Názory obsažené v této zprávě odrážejí příspěvky k veřejné konzultaci a neměly by být považovány za stanovisko evropského veřejného ochránce práv.

únor 2019

1. Úvod

V červenci zahájila evropská veřejná ochránkyně práv veřejnou konzultaci k používání jazyků v orgánech, institucích a jiných subjektech EU (dále jen „instituce EU“).

Cílem konzultace bylo podpořit diskusi na toto téma s ohledem na potřebu sladit respekt k jazykové rozmanitosti a její podporu s administrativními a rozpočtovými omezeními. Konzultace se zaměřila na čtyři hlavní témata:

- I. pravidla a postupy;
- II. používání jazyků na internetových stránkách;
- III. používání jazyků v rámci veřejných konzultací a
- IV. potřeba nových právních předpisů, náklady na překlad a potenciál strojových překladů.

Evropská veřejná ochránkyně práv obdržela **286 odpovědí**. Někteří respondenti se zabývali jen některými ze vznesených otázek.

Tři odpovědi zaslaly členské státy, dvě agentury EU, jednu regionální orgány, 33 nevládní organizace nebo sdružení a 247 jednotlivci (viz příloha).

Veřejná ochránkyně práv obdržela odpovědi v **19 úředních jazycích EU**, konkrétně ve francouzštině (95), angličtině (57), italštině (32), španělštině (25), němčině (21), nizozemštině (18), slovenštině (14), maďarštině (3), polštině (3), portugalštině (3), irštině (2), švédštině (2), češtině (2), bulharštině (1), dánštině (1), finštině (1), chorvatštině (1), rumunštině (1) a řečtině (1). Jedna odpověď byla zaslána v latině, jedna v esperantu a jedna v katalánštině.

2. Shrnutí

- Mnohojazyčnost má širokou podporu.
- Omezení týkající se jazyků mohou být za určitých okolností povolena, ale měla by být odůvodněna jazykovou politikou zveřejněnou na internetových stránkách každé instituce EU. Politika by měla být dostupná ve všech úředních jazycích EU.
- Politika „překladů na vyžádání“ je užitečné ochranné opatření.
- Internetové stránky institucí EU by měly být alespoň v určitém rozsahu dostupné ve všech úředních jazycích EU.
- Tam, kde není úplná mnohojazyčnost považována za uskutečnitelnou, jsou za dobrý kompromis požadována shrnutí hlavních záležitostí zveřejněná ve všech nebo ve vícero úředních jazycích.
- Veřejné konzultace by s ohledem na svou povahu a jako obecné pravidlo měly být dostupné v co největším možném počtu úředních jazyků EU.
- Bylo by užitečné využívat potenciál strojových překladů, alespoň jako pomůcky pro překladatele.

3.

Odpovědi

I. Pravidla a postupy s ohledem na omezení týkající se jazyků

Nedostatečná transparentnost (1. otázka)

Pokud jde o způsob, jakým jednotlivé části správy EU zpřístupňují informace v různých úředních jazycích EU, neexistuje dostatečná transparentnost (a platí jen několik málo formálních pravidel). To zahrnuje například kritéria, která se používají při rozhodování o jazyku či jazycích, jež se použijí v určitém kontextu. Jak lze tyto nedostatky odstranit? Jaká další kritéria (pokud vůbec) by se měla uplatňovat?

Naprostá většina respondentů považuje stávající nedostatečnou transparentnost za **nežádoucí**, neboť vede ke svévoli, rozporům a diskriminaci. **Měla by být zavedena pravidla** s cílem zaplnit mezery. Názory na obsah těchto pravidel (2. otázka) a jejich formu (8. otázka) se liší.

Mnoho respondentů se odvolává na zásady **jazykové rozmanitosti a rovnosti jazyků**.

Uvádějí, že jazyk je klíčovou součástí identity občanů. Jazykové bariéry občanům brání v účasti v diskuzích a na rozhodování na úrovni EU. Panuje obava, že omezení týkající se jazyků dávají některým členským státům, občanům a hospodářským subjektům privilegovaný přístup a snižují celkovou legitimitu EU.

Mnoho respondentů uvádí, že přístup k informacím v jazyce, jemuž občané rozumějí, je klíčový **pro zajištění důvěry a víry ve veřejnou službu EU a jako protiváha nedůvěry, nezájmu a euroskepticismu**.

Tři modely jazykové politiky

Respondenti navrhuji tři obecné modely jazykové politiky pro instituce EU:

1. Omezená mnohojazyčnost

Většina respondentů, kteří na tuto otázku odpověděli (102), podporuje formu omezené mnohojazyčnosti. Trvají na tom, aby informace byly vždy dostupné v **minimálně třech až pěti běžně používaných úředních jazycích** (angličtina, francouzština a němčina, případně italština a španělština). Další úřední jazyky by měly být použity pouze v případě splnění určitých kritérií. Následující **informace by měly být vždy dostupné ve všech úředních jazycích** :

- dokumenty/informace s významným finančním dopadem na občany a malé a střední podniky, jako je Erasmus+, oznámení výběrových řízení na volná pracovní místa, výzvy k podávání nabídek nebo pokyny k projektům EU,
- informace, které významně ovlivňují životy občanů, jako jsou informace týkající se vzdělávání, zdraví, občanských práv a sociálního zabezpečení,
- dokumenty, které stanoví práva a povinnosti občanů,
- veřejné konzultace,
- určité tiskové zprávy.

Zmiňována jsou také následující **doplňující kritéria** :

- pokud se informace/dokumenty týkají konkrétně některých členských států nebo občanů, měly by být dostupné v úředním jazyce (úředních jazycích) příslušných členských států nebo občanů,
- v některých specializovaných oblastech, jako je vědecký výzkum, mohou být omezení týkající se jazyků odůvodněná,
- zohledněna by měla být naléhavost a politický význam informací,
- v případě decentralizovaných institucí EU by měl být zohledněn jazyk hostitelského členského státu.

2. Neomezená mnohojazyčnost

Celkem 18 respondentů požaduje absolutní mnohojazyčnost, kdy by musely být neustále používány všechny úřední jazyky EU a překlady by musely být dostupné současně.

3. „Lingua franca“ jako konečný cíl

Celkem 46 respondentů volá po společném jazyce, jímž by hovořili všichni občané EU. Existují dva přístupy: čtyři respondenti považují za ideální volbu jeden z nynějších pracovních jazyků (angličtinu). Celkem 41 respondentů důrazně podporuje používání společného, ale *neutrálního* jazyka, jako je esperanto.

Sledování mnohojazyčnosti

Několik respondentů navrhuje mechanismy, s jejichž pomocí by se sledovalo dodržování mnohojazyčnosti institucemi EU. Návrhy zahrnují:

- vytvoření „střediska pro sledování mnohojazyčnosti“, které by tuto otázku neustále sledovalo,
- vytvoření „advokáta mnohojazyčnosti“, tj. obdoby veřejného ochránce práv se zaměřením na mnohojazyčnost nebo auditního subjektu s pravomocí udělovat sankce v případě nedodržení,
- statistiky používání jazyků v institucích EU za účelem zvýšení transparentnosti.

Jazyková politika (2. otázka)

Měl by mít každý orgán EU svou jazykovou politiku, a pokud ano, co by v ní mělo být zahrnuto? Měly by být tyto jazykové politiky zveřejněny na internetových stránkách orgánů? Jak podrobná by měla být tato politika, pokud jde o zvláštní případy, kdy je výběr jazyka či jazyků omezený?

Potřeba jazykové politiky

Většina respondentů (175) se k otázce jazykové politiky staví příznivě. Názory se liší v tom, zda by se měla politika vztahovat na všechny instituce EU, nebo zda by měla mít každá instituce svou vlastní. Objevily se tři hlavní varianty:

1. Jedna společná politika: Celkem 52 respondentů se domnívá, že jedna společná politika by podpořila transparentnost a srozumitelnost, pokud jde o používání jazyků v institucích EU. Názory se odlišují v tom, zda by se tato politika měla vztahovat i na agentury EU.

2. Jedna společná politika přizpůsobená pro každou instituci EU: Druhou variantou (17 respondentů) je společná politika, která by stanovila základní zásady používání jazyků platné pro všechny instituce EU. Tato společná politika by byla dále přizpůsobena konkrétním úkolům a roli každé instituce EU.

3. Samostatné politiky: S ohledem na významné rozdíly mezi institucemi EU, pokud jde o jejich role a funkce, by společná jazyková politika nebyla praktická (7 respondentů).

Zveřejnění jazykové politiky

Respondenti se shodují na tom, že jazyková politika by měla být zveřejněna na internetových stránkách institucí EU a měla by být dostupná ve všech úředních jazycích EU. Celkem 20 respondentů považuje za užitečné, aby internetové stránky obsahovaly funkci komentářů k jazykové politice, díky níž by veřejnost mohla poskytovat zpětnou vazbu k obsahu a uplatňování politiky.

Míra podrobnosti jazykové politiky

Respondenti se obecně shodují v tom, že jazyková politika by měla stanovit, které jazyky mají instituce EU používat v určitých situacích. Pro občany by měla být snadno srozumitelná.

Pokud jde o míru podrobnosti:

- Někteří respondenti upřednostňují **(velice) podrobnou jazykovou politiku**, v níž by byla omezení odůvodněna na základě jasných kritérií. To proto, **aby se předešlo svévoli**.
- Někteří respondenti upřednostňují **obecnější a pružnější jazykovou politiku**, která by stanovila **základní zásady** toho, kdy a proč může být použití jazyků omezeno. Jazyková politika by měla být stručná, soudržná a logická. Nicméně aby byla **proveditelná**, měla by umožňovat flexibilitu a posuzování případ od případu.

Překlady na vyžádání (3. otázka)

Měl by mít každý orgán svou politiku s ohledem na okolnosti, za nichž mohou být na žádost poskytnuty překlady informací nebo dokumentů? Pokud ano, jak může být tato politika vymezena, aby se zabránilo nepřiměřeným nákladům?

Ano, nebo ne?

Ano: Celkem 114 respondentů uvádí, že by měla existovat politika poskytování překladů na vyžádání, aby měli občané zajištěn přístup k informacím. Tato politika by měla být součástí (společné) jazykové politiky.

Ne: Celkem 31 respondentů tvrdí, že instituce EU by z různých důvodů neměly mít politiku poskytování překladů na vyžádání:

- překlady na vyžádání jsou zbytečné, pokud budou v podrobné jazykové politice náležitě odůvodněna omezení týkající se jazyků,
- existuje zde riziko zneužívání notorickými žadateli,
- překlady na vyžádání jsou příliš nákladné,
- jeden respondent, Evropská agentura pro chemické látky, se domnívá, že právo na obdržení překladu na vyžádání by mohlo agentuře bránit v dodržování zákonných lhůt.

Předcházení neúměrným nákladům

Skupina respondentů nesouhlasí s tím, že by s sebou politika překladů na vyžádání nesla „neúměrné náklady“. Jeden respondent tento názor shrnul následovně: „[t]o jsou náklady na demokracii. Náklady na demokracii nikdy nejsou příliš vysoké.“

Další respondenti navrhnou následující **opatření, aby se předešlo neúměrným nákladům** (viz rovněž odpověď na 9. otázku):

- Poskytovat překlady na vyžádání jen u **důležitých dokumentů** (jako jsou ty, jež se týkají práv občanů) nebo **dokumentů, které zůstanou platné alespoň jeden rok**,
- poskytovat překlady na vyžádání jen **pokud žadatel může prokázat nutnost** [1],
- poskytovat (upravené) **strojové překlady**, případně s prohlášením o vyloučení odpovědnosti,
- racionalizovat zdroje vytvořením **společného souboru zdrojů pro všechny instituce EU**, například v podobě centrální překladatelské služby,
- minimalizovat potenciál **zneužití**, například tak, že instituce EU budou moci určité typy žádostí odmítnout,
- mít **konkrétní rozpočet** pro překlady na vyžádání,
- poskytovat překlady pouze v **digitální podobě**,
- používat **neutrální společný jazyk** za účelem snížení nákladů na překlad,
- zavést „**petiční model**“, v němž by byl dokument přeložen pouze tehdy, pokud by o překlad požádal významný počet osob,
- svěřit úkol překládání na vyžádání **zastoupením EU v jednotlivých členských státech EU**,
- účtovat náklady **příslušným členským státům EU**,
- **ověřit, zda je již překlad v členském státě dostupný**, například vytvořením „*společné překladatelské platformy*“ za účelem lepší výměny informací mezi vnitrostátními překladatelskými středisky,
- **zkrátit délku** dokumentů a rozsah informací na internetu.

Respondenti mají **rozporuplné názory na to, zda by měly být** překlady na vyžádání **zpoplatněny**. Zastánci poplatků argumentují tím, že poplatky by nejen pokryly náklady na překlad, ale také by lidi odradily od podávání zneužívajících žádostí. Oponenti se domnívají, že by bylo diskriminační vybírat od občanů poplatky, když jiní občané mají k týmž informacím přístup ve svém rodném jazyce.

II. Internetové stránky EU

Obecné jazykové zásady (4. otázka)

Jaké obecné jazykové zásady by se měly vztahovat na internetové stránky orgánů EU? Které části internetových stránek EU by měly být podle vašeho názoru k dispozici ve všech či v mnoha jazycích EU?

Respondenti jsou rozděleni mezi zastánce neomezené a omezené mnohojazyčnosti internetových stránek EU. Jedna skupina respondentů (81) zastává názor, že všechny části

internetových stránek EU by měly být dostupné ve všech úředních jazycích, aby byla zajištěna demokratická legitimita a jazyková rovnost. Menší skupina se domnívá, že všechny internetové stránky EU by měly být dostupné alespoň v angličtině, němčině a francouzštině, plus případně v dalších jazycích. Další skupina chce, aby bylo vše v jednom společném, neutrálním jazyce.

Celkem 70 respondentů se domnívá, že ty části internetových stránek EU, které zajímají „širokou veřejnost“, by měly být dostupné ve všech úředních jazycích EU, například:

- části „o nás“ popisující fungování a účel institucí EU spolu s kontaktními údaji,
- části obsahující aktuality, tiskové zprávy a nejnovější vývoj,
- internetové stránky
- týkající se veřejného zdraví, vzdělávání, hospodářství, práv cestujících, bezpečnosti potravin, bezpečnosti při práci nebo práv občanů,
- s informacemi o grantech, výzvách k podávání nabídek a dalších programech zadávání veřejných zakázek a financování,
- týkající se hlavních politických iniciativ, právních otázek a pokynů ohledně dodržování povinností podle práva EU,
- s oznámeními o volných pracovních místech,
- k předsednictví EU.

U jiných částí internetových stránek EU, které jsou určeny specializovanějšímu publiku, může být odůvodněný omezený jazykový režim [2] .

Shrnutí ve všech nebo ve vícero úředních jazycích (5. otázka)

Bylo by užitečné zveřejňování shrnutí hlavních záležitostí ve všech nebo v mnoha úředních jazycích?

Asi dvě třetiny respondentů považují shrnutí hlavních záležitostí ve všech nebo ve vícero úředních jazycích za užitečné.

Mnoho respondentů, kteří se ke shrnutím staví příznivě, je považuje za dobrý kompromis. Celkem 62 respondentů zastává názor, že shrnutí by měla být dostupná ve všech úředních jazycích EU. Někteří respondenti považují za dostatečná shrnutí ve třech, čtyřech nebo pěti nejrozšířenějších jazycích EU. Další respondenti tvrdí, že při shrnování informací může dojít k jejich zkreslení a že se jedná o diskriminaci lidí, kteří mají přístup pouze ke zkrácenému textu.

Omezení týkající se jazyků (6. otázka)

Je přijatelné, aby byly za určitých okolností materiály poskytnuty v malém počtu jazyků místo ve všech úředních jazycích? Pokud ano, jaká kritéria by se měla použít k určení, jak by měly být tyto jazyky zvoleny (např. počet obyvatel, kteří hovoří dotyčným jazykem, úroveň jazykové rozmanitosti u obyvatelstva...)?

Ano, nebo ne?

Ano: Většina (119) respondentů, kteří na tuto otázku odpověděli, považuje za určitých okolností a z pragmatických důvodů za přijatelné, aby byl materiál poskytován pouze v malém počtu jazyků. Někteří respondenti připojují podmínky, například že musí být poskytnuto jasné odůvodnění nebo že omezení mají být kombinována s možností poskytnout překlad na vyžádání.

Ne : Celkem 84 respondentů navazuje na model neomezené mnohojazyčnosti, v jehož rámci je jakýkoliv druh omezení týkajících se jazyků **diskriminační** , a tedy nepřijatelný.

Kritéria výběru jazyků

Respondenti mají různé názory, pokud jde o kritéria, která by se měla používat k výběru úředních jazyků.

Mnoho respondentů považuje ze nejdůležitější kritérium **dopad a relevanci pro určitou skupinu občanů, členské státy nebo širokou veřejnost nebo jejich zájem o tyto informace** . Podle jejich názoru by měly být jazyky vybírány tak, aby každý, koho se informace týká, dokázal této informaci porozumět. To by znamenalo, že určitý velice konkrétní obsah, často určený odborníkům, by mohl být dostupný pouze v omezeném počtu jazyků.

Někteří respondenti se domnívají, že vhodným kritériem je **počet obyvatel, kteří hovoří daným jazykem** , ať už by se vycházelo z minimálního procentního podílu na evropské populaci [3] , na něž se vztahují zvolené úřední jazyky, nebo z nejrozšířenějších úředních jazyků. Jiní respondenti jsou striktně proti počtu obyvatel coby kritériu, neboť by to nutně vedlo k diskriminaci menších populací a jejich jazyků.

Někteří respondenti zastávají stanovisko, že prioritu by měly mít pracovní jazyky veřejné služby EU (u některých institucí EU jde o angličtinu, francouzštinu a němčinu) nebo jazyky, které jsou úředním jazykem ve více než jednom státě.

III. Veřejné konzultace

Politika Komise (7. otázka)

V dubnu 2017 přijala Evropská komise nová interní pravidla, která vyžadují, aby byly dokumenty týkající se veřejných konzultací ohledně „prioritních iniciativ“ v ročním pracovním programu Komise zveřejněny ve všech úředních jazycích EU. Všechny ostatní veřejné konzultace by měly být dostupné přinejmenším v angličtině, francouzštině a němčině. Veřejné konzultace vyvolávající

„zájem široké veřejnosti“ by měly být dostupné v dalších jazycích. „Stránky konzultací nebo jejich shrnutí je třeba přeložit do všech úředních jazyků EU.“

Usiluje tato politika podle vašeho názoru o náležitou rovnováhu mezi potřebou respektovat a podporovat jazykovou rozmanitost na straně jedné a správními a rozpočtovými omezeními na straně druhé? Jedná se o typ politiky, který by měly přiměřeně přijmout i ostatní orgány EU?

Asi polovina respondentů (124) uvádí, že politika Komise **není vyvážená**. Naprostá většina z těchto respondentů se domnívá, že stávající politika Komise je **nedostatečná**, a to z následujících důvodů:

- mnoho respondentů (50) lituje **vágní definice některých klíčových pojmů**, jako třeba „*široký veřejný zájem*“, „*další jazyky*“ a „*prioritní iniciativy*“. To dává Komisi značnou volnost a může to vést ke svévolnému uplatňování politiky,
- mnoho respondentů zastává názor, že veřejné konzultace by měly být **dostupné ve všech úředních jazycích EU**. Argumentují tím, že s ohledem na povahu veřejných konzultací musí instituce EU zajistit, aby se všichni občané mohli zúčastnit za rovných podmínek. Omezení by měla být výjimkou, a ne naopak,
- mnoho respondentů (46) nechápe, proč by **angličtina, francouzština a němčina** měly mít ve veřejných konzultacích privilegované postavení. Toto postavení vytváří **jazykovou nerovnost**,
- několik respondentů (9) se domnívá, že k minimálnímu počtu tří jazyků **by měly být doplněny další jazyky (zahrnující španělštinu a italštinu)**,
- malý počet respondentů (6) se zabývá praktickými otázkami: Do jaké míry je politika Komise z roku 2017 **uplatňována v praxi**? V jaké fázi konsultačního období jsou různé **překlady k dispozici**?

Celkem 64 respondentů dochází k závěru, že jazyková politika Komise pro veřejné konzultace z roku 2017 **je přiměřená**. Někteří politiku označují za důležitý první krok, a dokonce navrhuji, aby ji přijaly ostatní instituce EU. K tomu jeden z respondentů, Evropská agentura pro chemické látky, poznamenává, že je obtížné přijmout úplně stejnou politiku u jiných institucí, protože veřejné konzultace pořádané Komisí se mohou lišit od těch, které pořádají jiné instituce EU, a mohou být určeny jinému cílovému publiku.

Malý počet respondentů (5) se domnívá, že politika Komise pro rok 2017 je **příliš nákladná**, a mají za to, že postačí zveřejnění pouze v angličtině, případně v angličtině, francouzštině a němčině.

IV. Ostatní

Nové právní předpisy EU (8. otázka)

Jediný konkrétní právní předpis o užívání jazyků ze strany správy EU pochází z roku 1958, kdy existovalo šest členských států a čtyři úřední jazyky. Domníváte se, že by byl v současné situaci užitečný nový právní předpis? Nebo máte za to, že se jazykovými záležitostmi lze nejlépe zabývat

mimo podrobný právní rámec?

Většina respondentů (126), kteří na tuto otázku odpověděli, se domnívá, že nové právní předpisy nebo revize stávajícího nařízení č. 1/1958 by byly užitečné . V některých odpovědích upřesňují, že tyto revidované právní předpisy by měly posílit mnohojazyčnost tím, že podrobně stanoví jazyková práva občanů. Někteří respondenti tento názor nicméně korigují tím, že ačkoliv by nové právní předpisy byly žádoucí, revize nařízení č. 1/1958 s sebou nese riziko otevření „*Pandořiny skříňky*“.

Respondenti předložili následující návrhy na změnu nařízení č. 1/1958:

- **požadovat** , aby orgány EU přijaly vnitřní pravidla týkající se používání jazyků, místo pouhé možnosti tak učinit (článek 6),
- zavést právo obdržet překlad na vyžádání,
- aktualizovat nařízení č. 1/1958 tak, aby odráželo článek 11 Smlouvy o fungování Evropské unie, který požaduje, aby Komise prováděla rozsáhlé veřejné konzultace a orgány EU vedly otevřený, transparentní a pravidelný dialog s občanskou společností,
- zavést neutrální společný jazyk.

Celkem 34 respondentů se staví proti novým právním předpisům nebo revizi nařízení č. 1/1958. Domnívají se, že nařízení č. 1/1958 je dostatečné a aktuální a že by měla být zachována rovnost všech 24 úředních jazyků . Výzvu představuje spíše náležité provádění stávajících právních předpisů.

Někteří respondenti navrhuji zabývat se jazykovými otázkami **mimo podrobný legislativní rámec** . Je zde několik návrhů:

- (společné) pokyny přijaté institucemi EU,
- aktualizace sdělení Komise na téma překlady v rámci rozhodovacího procesu Komise (2016),
- kodex chování v oblasti mnohojazyčnosti,
- interinstitucionální dohoda, na jejímž základě instituce EU přijme svou vlastní jazykovou politiku, a
- doporučení evropské veřejné ochránkyně práv.

Náklady na překlad (9. otázka)

Zvýšení objemu informací a dokumentů zveřejněných ve všech jazycích EU bude znamenat dodatečné náklady na překlady. Jak navrhujete tyto dodatečné náklady uhradit? Z které části rozpočtu EU? Formou vyčleněných dodatečných finančních prostředků jednotlivých dotčených členských států? Jiným způsobem?

Odpovědi na tuto otázku se liší v závislosti na modelu jazykové politiky, který respondent podporuje.

Podle některých respondentů nejsou náklady na překlad přemrštěné, přičemž otázka by měla být položena obráceně: „*Jaké jsou náklady nepřeložení?*“ Konkrétně: „*Překlad, tedy poskytnutí*

informace a schopnost každého občana pochopit, co se děje, mi nepřipadá jako druhotný výdaj, ale jako demokratická nutnost v situaci, kdy často dochází k neporozumění Unii a jejímu odmítání“ (odpověď předložena ve francouzštině).

Respondenti předkládají **různé návrhy**, jak se s (dodatečnými) náklady na překlad vypořádat:

- Celkem 62 respondentů uvádí, že náklady na překlad by měly být hrazeny **ze souhrnného rozpočtu EU**. Jinak by malé členské státy platily za překlady více než větší členské státy.
- Někteří respondenti (22) zacházejí ještě dále a požadují, aby **členské státy, které mají jeden z „privilegovaných jazyků“, platily více**, aby se tato výhoda kompenzovala.
- Naproti tomu někteří respondenti (24) zastávají stanovisko, že **členské státy, které si přejí mít dodatečné překlady ve svém úředním jazyce, by měly hradit související náklady**.
- Mnoho respondentů předkládá návrhy, jak **snížit náklady na překlad**:
 - sdílením zdrojů pro překlad mezi všemi institucemi EU,
 - větším využíváním strojových překladů (viz též 10. otázka),
 - snížením množství textů,
 - zvýšením kvality textů,
 - zadáváním překladů externím překladatelům,
 - podporou konkurence mezi překladatelskými agenturami prostřednictvím transparentních zadávacích řízení,
 - snížením sazeb Překladatelského střediska pro instituce Evropské unie, tak aby se vyrovnaly sazbám v soukromém sektoru jazykových překladů,
 - neprováděním revizí již přeložených dokumentů,
 - předcházením spěšným překladům,
 - spoluprací s vnitrostátními překladatelskými službami, například vytvořením společné překladatelské platformy, aby se předešlo zdvojení práce.

Strojové překlady (10. otázka)

Do jaké míry lze k zajištění překladů mezi různými jazyky EU využít technologie? Jelikož „strojový“ překlad nemusí být vždy zcela přesný, je to přijatelná cena za zpřístupnění přeložených dokumentů rychleji a hospodárněji, než by bylo jinak možné?

Respondenti vidí výzvu v nalezení rovnováhy mezi potenciálem strojových překladů a rizikem nepřesností: „*Někdy jsou strojové překlady lepší než nic, ale někdy jsou horší než nic*“.

Téměř polovina respondentů (134) se přiklání ke strojovým překladům. Ačkoliv jsou jasně uznávány aktuální problémy související s jejich využíváním, několik respondentů (17) se domnívá, že by mělo být investováno více prostředků do **rozvoje překladatelských technologií**. Zároveň většina respondentů formuluje **podmínky pro stávající využívání strojových překladů**; strojový překlad by například:

- měl být využíván pouze jako pomůcka [4] nebo v případě, že překladatel provede jeho revizi či korekturu,
- neměl být používán u dokumentů, kde je vyžadována přesnost, jako jsou právní či finanční

dokumenty,

- měl být používán pouze spolu s vyloučením odpovědnosti, z něhož bude jasné, že se jedná o strojový překlad, u něhož je možné, že nebude přesný,
- měl být používán pouze jako přechodné řešení, dokud nebude k dispozici „řádný“ překlad,
- měl být kombinován s možností obdržet „řádný“ překlad na vyžádání.

Někteří respondenti poskytují příklady situací, kdy by mohl být strojový překlad využíván více, jako je obsah internetových stránek, jednoduché nebo krátké texty, interní dokumenty nebo překlady do neúředních jazyků.

Asi čtvrtina respondentů (73) se staví proti využívání strojových překladů. Respondenti (28) zdůrazňují jejich **nepolehlivost a nedostatečnou kvalitu**. Používání strojového překladu s sebou nese riziko **diskriminace** občanů EU, když budou některé úřední jazyky překládány „řádně“ a jiné nikoli. Někteří respondenti varují před kolováním „šedých“ překladů, které mají potenciál vytvářet „**falešné zprávy**“. Pokud vůbec, měl by být strojový překlad využíván pouze jako pomůcka pro překladatele (14 respondentů).

4. Přehled dalších nadnesených bodů

Používání regionálních nebo menšinových jazyků institucemi EU

Někteří respondenti zdůrazňují význam regionálních nebo menšinových jazyků v členských státech EU, které nemají postavení úředního jazyka, ale jsou rozšířené nebo jsou klíčovou součástí identity. Byly předloženy návrhy, jak poskytnout takovým jazykům větší uznání na úrovni EU:

- vyčleněním oddílu v rámci internetových stránek EU,
- zveřejňováním záležitostí týkajících se menšin v příslušném jazyce (příslušných jazycích),
- vytváření shrnutí klíčových otázek a veřejných konzultací dostupných v regionálních nebo menšinových jazycích,
- změnou nařízení č. 1/1958, tak aby chránilo regionální nebo menšinové jazyky.

Důsledky brexitu

Poměrně značný počet respondentů uvádí, že v důsledku brexitu, k němuž dojde v březnu 2019, by se měla angličtina stát méně dominantní a méně významnou v interní a externí komunikaci veřejné služby EU.

Příloha: Seznam příspěvků

Členské státy

Francie - Secrétariat Général des Affaires Européennes

Itálie - Permanent Representation of Italy to the EU

Španělsko - Secretaría de Estado para la Unión Europea

Orgány, instituce a jiné subjekty EU

Evropská agentura pro chemické látky (ECHA)

Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA)

Regionální veřejné orgány

Vlaamse Overheid

Organizace

European Language Equality Network

Kotimaisten kielten keskus (Finnish Centre of Domestic Languages)

Oifig an Choimisinéara Teanga, Ireland

Conradh na Gaeilge (Gaelic League), Ireland

Europa Esperanto Unio (2 contributions)

Esperanto France

Europe-Démocratie-Esperanto (2 contributions)

Comité Pauvreté et Politique, France

DLF Bruxelles-Europe

Internacia Scienca Instituto "Ivo Lapenna"

Matris lingua, I want my language back

Observatoire européen du plurilinguisme

Panhellenic Association of Translators

Délégation des Barreaux de France (au nom du Conseil national des Barreaux, du Barreau de Paris et de la Conférence des Bâtonniers)

Centre d'Etudes Jacques Georgin

GEM+ "Pour une gouvernance européenne multilingue" asbl

AlumISIT

Plataforma per la Llengua

Česká esperantská mládež, z.s. (Czech Esperanto Youth)

Wirtschaftskammer Österreich

Irish Translators' and Interpreters' Association

FIT Europe, Regional Centre of the International Federation of Translators

International Certificate Conference Languages (ICC)

Cornish Language Board

Stiftung Lichterfeld

Zentralverband des Deutschen Handwerks e.V.

Exilio - Hilfe für Migranten, Flüchtlinge und Folterüberlebende e.V.

Interkultura Centro Herzberg (Esperanto-Gesellschaft Südharz)

EsperantoLand e.V.

Verein Deutsche Sprache e.V.

Budapesti Orvos-Egészségügyi Eszperantó Szakcsoport

Akademičtí pracovníci

Eòghann Dickson, University of Glasgow

Federico Gobbo, University of Amsterdam

Angelo Ariemma, Università degli Studi "La Sapienza" di Roma

Daniel Gonçalves, University of Lisbon

Jean-Claude Barbier, Université Paris 1 Panthéon Sorbonne

Universitat Rovira i Virgili

Michele Gazzola, Ulster University

Universidade do Algarve

François Grin, Université de Genève

Christoph Knabe, Beuth-Hochschule für Technik Berlin

Robert Phillipson, Copenhagen Business School

Isabelle Pingel, Université Paris 1 Panthéon Sorbonne

Victor Ginsburgh, Université Libre de Bruxelles / Université catholique de Louvain & Juan D. Moreno-Ternero, Universidad Pablo de Olavide

Fyzické osoby

234 příspěvků bylo obdrženo od fyzických osob

[1] Nutnost by měla být posuzována případ od případu. Respondenti navrhuji různé varianty tohoto požadavku: žadatelé by měli i) uvést důvod, ii) prokázat „oprávněný zájem“ nebo iii) prokázat, že se jich dokument nějakým způsobem týká.

[2] Jednou z variant této myšlenky je zavedení jazykového režimu, který se opírá o rozlišování mezi hlavními internetovými stránkami EU (takzvané internetové stránky 1. stupně) a podrobnějšími nebo techničtějšími internetovými stránkami EU (internetové stránky 2. stupně). V rámci této skupiny respondentů se objevují rozdíly ohledně toho, kolik úředních jazyků by mělo být používáno pro jednotlivé typy internetových stránek. Existují dva hlavní přístupy, konkrétně:

- používat všechny úřední jazyky EU pro hlavní internetové stránky EU a minimální počet jazyků pro ostatní podrobnější nebo techničtější internetové stránky (angličtina, francouzština,

němčina, plus případně italština, plus případně španělština) nebo nechat tyto internetové stránky přeložit do všech úředních jazyků prostřednictvím strojového překladu,

- používat omezený počet úředních jazyků EU pro hlavní internetové stránky (angličtina, francouzština, němčina, plus případně italština, plus případně španělština) a méně jazyků (jako je angličtina, francouzština a němčina nebo jenom angličtina) pro podrobnější nebo techničtější internetové stránky.

[3] Respondenti uvádějí 60, 75, 80 nebo 90 % evropské populace.

[4] Jeden respondent zmiňuje potenciál počítačem podporovaného překladu (takzvané „CAT nástroje“), které překladatel používá k usnadnění procesu překládání.